OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK Sınıf-12

KONU HUKUK ALANINDAKİ YENİLİKLER

ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

Hukuk Alanındaki Yenilikler

Tarih boyunca devlet olma özelliğini kazanmış milletler, siyasi, sosyal ve ekonomik yapılarını sağlam hukuk kurallarına dayandırmışlardır. Bu sebeple yeni Türkiye Cumhuriyeti de dünya milletleri arasında güçlü bir biçimde yer almak ve çağdaş bir hukuk sistemi kurmak için birtakım yenilikler gerçekleştirmiştir. Osmanlı Devleti Dönemi'nde gerek devlet yönetiminde gerekse sosyal hayatın düzenlenmesinde şer'i (dinî) ve örfi (geleneksel) hukuk kuralları geçerli olmuştur. Fakat Avrupa'da başlayan siyasi, sosyal, teknik ve ekonomik gelişmeler doğrultusunda çağın koşulları da değişmişti. Tüm bu farklı hukuk sistemlerinin aynı anda geçerli olması ülkedeki hukuk birliğini bozuyordu. Hukuk birliğinin bozulması beraberinde siyasi ayrılıklara da neden olmaktaydı.
1839 Tanzimat Fermanı'yla Osmanlı devlet adamları değişen çağın şartlarına ayak uydurabilmek için hukuki alanda birtakım yenilikler yapma gereğini hissetmişlerdi. Fakat bu yenilikler köklü olmadığından istenilen sonuçlar elde edilememişti. Cumhuriyet Dönemi'nde ise devletin millî egemenlik ilkesi temelinde laik ve millî bir yönetim anlayışıyla yapılandırılması ve yeni bir hukuk sistemi gerekiyordu. Batılılaşmak için şer'i ve örfi hukuk yerine akıl ve bilimsel düşünceyi esas alan çağdaş ve laik hukuk kurallarının benimsenmesi hedeflenmişti.
20 Ocak 1921'de kabul edilen ilk anayasa metni, 23 madde ve bir ek maddeden oluşmaktaydı. Bu metne Kanun-ı Esasi'den farklı olduğunu belirtmek amacıyla **Teşkilat-ı Esasîye Kanunu** adı verildi. Bu kanun;

I.TBMM tarafından hazırlandı, egemenliği millete vermiştir, laik bir anayasa değildir, Meclis Hükümeti sistemini benimser, temel hak ve hürriyetlere yer vermemiştir, Kanun-i Esasi'nin kendisiyle çelişmeyen hükümlerinin devamını öngörmüştür, kuvvetler birliği ilkesini benimsemiştir.

1924 Anayasası ile egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu kabul edilmiştir, Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu belirtilmiştir, Türkiye Cumhuriyeti'nin dininin İslam, başkentinin Ankara, resmî dilinin Türkçe olduğu kabul edilmiştir, yasama TBMM'ye, yürütme Cumhurbaşkanı ve hükümete, yargı ise bağımsız mahkemelere bırakılmıştır, temel hak ve hürriyetler düzenlenmiştir.

Türk Medeni Kanunu

Hukuk alanında kişilerin birbirleriyle ilişkilerini, aile, eşya, borçlar ve miras hukukunu düzenleyen kanuna, medeni kanun denilmiştir. Osmanlı'nın son döneminde medeni kanun olarak Mecelle kullanılmıştır. Mecelle, 19. yüzyılda Ahmet Cevdet Paşa başkanlığında bir kurul tarafından hazırlanmıştır ve İslâm hukukundan zamanın ihtiyaçlarına uygun kanunlar yapılabileceğini göstermiştir. Mecelle'nin oluşturmak istenen yeni Türk toplumunun günlük ihtiyaçlarına cevap veremeyeceği anlaşılınca yeni bir medeni kanun hazırlığına girişildi. Bu hazırlık sırasında çağdaş toplumların medeni kanunları incelendi ve İsviçre Medeni Kanunu Türk sosyal hayatına en uygun medeni kanun olarak kabul edildi. Çünkü İsviçre Medeni Kanunu'nun pratik, akılcı ve demokratik niteliğinin diğer incelenen medeni kanun örneklerinden ileri olduğu görüldü. **17 Şubat 1926'**da TBMM, çıkardığı kanunla Türk Medeni Kanunu'nu kabul etti. Kanun 4 Ekim 1926'da yürürlüğe girdi.
Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile aile yapısı çağdaş toplumlara göre yeniden düzenlendi. Türk toplumunda hukuksal eşitlik sağlandı ve böylece hukuk sisteminin laikleştirilmesi konusunda önemli bir adım atıldı. Türkiye Cumhuriyeti, millî ve üniter bir devlet anlayışını benimsediğinden dolayı hukuk alanında birliği sağlayıcı adımlar atmayı hedeflemişti. Bu hedef doğrultusunda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinin hukuk sistemleri incelendi ve bazıları Türk milletinin yapısına en uygun hâle getirilerek yeni hukuki düzenlemeler yapıldı. Böylece hukuk sisteminin akılcı, bilimsel, laik ve millî esaslara dayandırılması ile, yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin idari yapısı çağdaşlaşmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş, laik ve demokratik bir yapıya kavuşturulması için toplum hayatının bu ilkelere göre düzenlenmesi gerekliydi.

YIL	Kabul Edilen Kanun	Uyarlama Yapılan Ülke
17 Şubat 1923	Türk Medeni Kanunu kabul edildi.	İsviçre
1 Mart 1926	Türk Ceza Kanunu kabul edildi.	İtalya
29 Mayıs 1929	Ticaret Kanunu (deniz ticareti) kabul edildi.	İsviçre
15 Mayıs 1929	Ticaret Kanunu (kara ticareti) kabul edildi.	Almanya
30 Haziran 1992	İcra ve İflas kanunu kabul edildi.	İsviçre

SORULAR

1.) Türk kadını aşağıda verilen haklardan hangisine Medeni Kanun'la kavuşmamıştır?
A) Boşanma hakkı
B) Mirastan eşit pay alma hakkı
C) İstediği meslekte çalışma hakkı
D) Seçme seçilme hakkı
E) Çocuğunun velayetini alma hakkı
Cevap: D

2.) Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde şer'i mahkemelerin yanında azınlık ve elçilik mahkemeleri de kuruldu.
Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?
A) Hukuk birliği olmadığının
B) Özgürlüklerin temel alındığının
C) Dinî hükümlerin uygulanmadığının
D) Müslümanlar arasında ikilik çıktığının
E) Yönetim birliği sağlanamadığının
Cevap: A

3.) "Bu anayasa; dağılan ve yok olmaya yüz tutan Osmanlı İmparatorluğu'nun yerine, millet iradesine dayalı yeni bir Türk Devleti'nin kuruluşunu hukuki ve siyasi açıdan belgeleyen bir eserdir. Zamanın şartlarına göre hazırlanmış, kısa bir geçiş dönemi anayasası niteliğindedir.''
Yukarıda bahsedilen ve Yeni Türk Devleti'nin hukuk kurallarını belirleyen belge aşağıdakilerden hangisidir?
A) 1921 Anayasası
B) 1924 Anayasası
C) Kanunuesasi
D) Tanzimat Fermanı
E) Islahat Fermanı
Cevap: A